

UNIVERSITI SAINS MALAYSIA

**Peperiksaan Semester Kedua
Sidang Akademik 1994/95**

APRIL 1995

RPK 141 - Penempatan Manusia

Masa : 3 jam

Sila pastikan bahawa kertas peperiksaan ini mengandungi LIMABELAS muka surat yang tercetak sebelum anda memulakan peperiksaan ini.

Kertas peperiksaan ini mengandungi **Tiga (3) Bahagian**

Bahagian A: Masa: 30 minit

Objektif - Soalan ini adalah WAJIB

Jawapan-jawapan mesti dibuat di dalam kertas jawapan yang telah disediakan.

Markah: 30

Bahagian B: Masa: 1 jam

Soalan ini adalah WAJIB

Jawapan-jawapan anda mesti dalam Bahasa Malaysia dan di dalam ruang-ruang yang telah disediakan.

Markah: 30

Bahagian C: Masa: 1½ jam

Pilih dan Jawab DUA soalan sahaja.

Jawapan-jawapan anda mestilah dibuat dalam Bahasa Malaysia.

Markah: 40

Kertas Jawapan (Bahagian A)

RPK 141 - Masyarakat dan Penempatan Manusia

ANGKA GILIRAN _____

1. A B C D

2. A B C D

3. A B C D

4. A B C D

5. A B C D

6. A B C D

7. A B C D

8. A B C D

9. A B C D

10. A B C D

11. A B C D

12. A B C D

13. A B C D

14. A B C D

15. A B C D

16. A B C D

17. A B C D

18. A B C D

19. A B C D

20. A B C D

21. A B C D

22. A B C D

23. A B C D

24. A B C D

25. A B C D

26. A B C D

27. A B C D

28. A B C D

29. A B C D

30. A B C D

Bahagian A

1. Apa yang dimaksudkan dengan kelompok sosial ialah:
 - a. Corak kegiatan-kegiatan sosial yang terdapat di sesuatu penempatan manusia.
 - b. Interaksi ciri-ciri sosial dan fizikal dalam proses urbanisasi.
 - c. Tumpuan rancangan pembangunan masyarakat terhadap aktiviti-aktiviti sosial.
 - d. Satu kelompok individu yang mempunyai identiti yang sama, perasaan kekitaan, matlamat yang sama serta hubungan sosial yang tertentu.
2. Selain daripada pertambahan semulajadi penduduk-penduduk, sebuah bandar boleh berkembang melalui;
 - a. Penghijrahan - masuk
 - b. Penghijrahan - keluar
 - c. Kadar tinggi kematian bayi
 - d. Kadar rendah kematian orang-orang dewasa
3. Pilih kenyataan-kenyataan yang betul tentang penempatan manusia di Malaysia.
 - I. Definisi sebuah petempatan desa mengikut kumpulan bersempadan hanya merujuk kepada pandangan Barat terhadap penempatan dan tidak boleh digunakan kepada situasi di kampung-kampung Melayu.
 - II. Statistik telah menunjukkan ketidakseimbangan pertaburan geografi di antara kaum-kaum utama. ✓
 - III. Struktur kelas desa Cina tidak boleh difahami dengan tiadanya rujukan-rujukan kepada pekan-pekan.
 - IV. Memandangkan institusi-institusi pusat seperti istana dan masjid mempunyai unsur-unsur urbanisme, orang-orang Melayu memberi penumpuan terhadap kehidupan bandar.
 - a. I sahaja
 - b. I dan II
 - c. III sahaja
 - d. III dan IV

4. Pilih kenyataan yang **SEBENARNYA** berkenaan penempatan-penempatan kaum Cina.
 - a. Pemilikan tanah bersama orang-orang Cina selalunya adalah pada tahap-tahap yang tiada boleh dikawal.
 - b. Orang-orang Cina memberi tumpuan khas terhadap lokasi tempat dan juga sempadan-sempadan plot-plot perkuburan.
 - c. Pengertian orang-orang Cina terhadap ruang tiada berbeza dengan orang-orang Melayu.
 - d. Orang-orang Cina tidak cenderung untuk membahagi-bahagikan ataupun menjual tanah-tanah.

5. Tinggi (height) dan kelebaran (width) adalah dua dimensi dalam kajian penempatan manusia. Dimensi-dimensi yang lain adalah:
 - a. Panjang (length) dan masa (time)
 - b. Pusat (centre)
 - c. Sama (homogeneous) dan berkeliling (circular)
 - d. Rangkaian-rangkaian (networks) dan masyarakat (society).

6. 'Rumah Melayu' mengandungi bahagian-bahagian berikut, kecuali;
 - a. Serambi
 - b. Ibu Rumah
 - c. Bilik
 - d. Bidai

7. Satu kenyataan di bawah ini **TIDAK BETUL**.
 - a. Serambi, selalunya menghadap ke arah Timur atau Selatan.
 - b. Rumah-rumah Melayu dibina jauh di antara satu dengan yang lain bertujuan untuk memberi pandangan yang lebih elok.
 - c. Sesebuah kampung itu adalah pada asasnya sekumpulan penduduk-penduduk.
 - d. Sesebuah kampung boleh didefinisikan mengikut pertalian penghuni-penghuni terhadap sebuah masjid atau surau.

8. Mengikut Doxiadis definisi penempatan mengandungi isi dan bekal. Di sini **bekal** bermakna:
- Manusia, berseorangan dan dalam masyarakat-masyarakat.
 - Penempatan fizikal yang mengandungi kedua-dua unsur-unsur asli dan buatan manusia.
 - Rangkaian-rangkaian penempatan manusia.
 - Ekonomi saradiri yang secukupnya.
9. Dalam sesuatu kajian mengenai petempatan aspek-aspek berikut sangat perlu dipertimbangkan kerana tiap-tiap satunya saling bergantung.
- Saiz dan pusat tumpuan
 - Saiz, bentuk dan pola
 - Penghijrah masuk
 - Tapak dan kedudukan
 - Fungsi
- I dan V
 - III dan IV
 - II, IV dan V
 - I dan II
10. Alam, Manusia, Masyarakat, Tempat Berteduh dan Rangkaian-Rangkaian merupakan lima unsur-unsur
- Pertapakan
 - Kependudukan
 - Penempatan Manusia
 - Fungsi
11. Tiap penempatan manusia mengandungi gabungan di antara
- Fungsi dan Struktur
 - Fungsi dan Rangkaian-Rangkaian
 - Alam dan Masyarakat
 - Struktur Sosial

12. Secara ringkasnya, model pusat-pinggir atau teori petempatan pusat:
- Meneliti proses pembangunan dalam dimensi ruangnya.
 - Menerangkan organisasi ruang petempatan dan kawasan-kawasan pendalaman, terutamanya yang berkaitan dengan lokasi dan siz relatifnya.
 - Menunjukkan bagaimana dan mengapa guna tanah pertanian berbeza menurut jauhnya dari pasaran.
 - Merupakan suatu ukuran tentang jumlah input yang digunakan bagi satu unit kawasan tanah.
13. Mengikut tafsiran model Zon Sepusat, kawasan terdapatnya rumah-rumah yang didiami oleh pendatang baru ke bandaraya digelar:
- Zon lampu hijau
 - Zon peralihan
 - Zon setingan
 - Zon pemiagaan pusat
14. Dalam program kampung-kampung baru, penduduk-penduduk kampung baru digalakkan menjayakan projek-projek itu secara:
- Bergotong-royong bagi memupuk perasaan berdikari.
 - Kasih dan tanggungjawab ke atas 'kampung' mereka.
 - Mementingkan peluang untuk mempertingkatkan pendapatan.
- I dan III
 - I sahaja
 - Bukan I - III
 - I hingga III
15. Salah satu dari ciri-ciri 'Seni Bina Pribumi' ialah:
- Direkabentuk untuk memberi kesan atau lambang.
 - Mewakili budaya golongan elit.
 - Menumpu cara pembinaan bangunan mengikut ajaran agama.
 - Berkait dengan kebudayaan sesuatu masyarakat tertentu.

16. Tujuan utama teori petempatan pusat ialah untuk menerangkan:
- I. Organisasi ruang petempatan
 - II. Ekonomi sendiri
 - III. Hubungan di antara saiz dengan bilangan dan taburan petempatan
- a. I dan II
 - b. II sahaja
 - c. Bukan I, II dan III
 - d. I dan III
17. Tiga faktor ekonomi yang menerangkan lokasi kegiatan perindustrian di bandar-bandar besar adalah kos pengangkutan, kos buruh dan
- a. Kos inflasi
 - b. Kos cagaran
 - c. Ekonomi perkelompokan
 - d. Harga sumber-sumber asli
18. Keuntungan dalam ekonomi perusahaan ialah ganjaran kerana
- a. memisahkan kecairan
 - b. menanggung risiko pengeluaran yang tidak boleh diinsurankan
 - c. mengambilalih pelaburan
 - d. berjaya membeza-bezakan keluaran
19. Semua masyarakat menghadapi masalah ekonomi yang asas kerana
- a. tidak ada wang
 - b. faktor pengeluaran tidak terhad
 - c. kemahuan manusia tidak terhad
 - d. teknologi tidak sesuai

20. Dua aspek demografi dalam proses perbandaran ialah
- I. bandar-bandar berkembang dengan pesatnya dalam negara-negara kapitalis sedang membangun dari tahun 1800 seterusnya.
 - II. kawasan-kawasan pasar dalam mana satu lokasi akan menerima hasil yang terbesar.
 - III. jumlah bahagian penduduk yang tinggal di bandar bertambah berbanding dengan bahagian penduduk yang tinggal di luar bandar.
- a. I dan II
 - b. I dan III
 - c. II dan III
21. Hasil daripada sistem ekonomi moden yang diperkenalkan oleh British pada abad ke 18;
- a. perkembangan sektor perkilangan terjadi secara menyeluruh di Malaysia.
 - b. pembangunan bandar-bandar adalah sekata di semua negeri.
 - c. bandar-bandar penjajah berkembang menjadi satu sistem perbandaran yang dihubungkan oleh rangkaian pengangkutan.
 - d. aktiviti pertanian terhenti sama sekali.
22. Proses perbandaran di Malaysia selepas Perang Dunia II mempunyai kesan atau tren utama. Berikut ialah tren tersebut **KECUALI**
- a. bandar-bandar besar membangun dengan cepat.
 - b. terdapatnya bandar-bandar kecil (bandar sekunder).
 - c. pertambahan penduduk Melayu di bandar.
 - d. jalanraya di bandar menjadi lebih sempit.

23. Dalam model peringkat pembangunan, peringkat ekonomi saradiri yang secukupnya merangkumi aktiviti-aktiviti berikut:
- I. Perburuan dan pemungutan
 - II. Perikanan
 - III. Insurans dan kewangan
 - IV. Perkapalan
- a. I dan III
 - b. II dan IV
 - c. I dan II
24. Berikut ialah faktor-faktor yang menggalakkan proses pembandaran di Malaysia **KECUALI**:
- a. Perpindahan penduduk dari desa ke bandar.
 - b. Pertambahan semulajadi penduduk bandar.
 - c. Pembangunan kawasan-kawasan mundur.
 - d. Kesesakan lalulintas di kawasan bandar.
25. Konsep hierarki petempatan merujuk kepada susun-taraf petempatan di dalam sesuatu kawasan berdasarkan;
- a. keseragaman dalam taburan penempatan.
 - b. kepentingan dan fungsi penempatan-penempatan tersebut.
 - c. saiz atau keluasan kawasan tepubina.
 - d. kepelbagaian bangsa atau kaum.
26. Menurut Kingsley Davis, dua prasyarat yang perlu ada untuk memungkinkan kewujudan bandar terutamatanya bandar-bandar awal;
- a. pihak pemerintah dan golongan diperintah.
 - b. aktiviti industri dan aktiviti pertanian.
 - c. kemajuan teknologi dan ciri-ciri geografi.
 - d. kawasan dilindungi kota dan kawasan di luar kota.

27. Menurut Lim Heng Kow, proses pembangunan bandar di Malaysia adalah:
- hasil aktiviti-aktiviti pendatang asing dan perkembangan ekonomi penjajah.
 - berdasarkan struktur penempatan luar bandar.
 - hasil kemajuan sektor pertanian.
 - baik kerana terdapatnya rangkaian-rangkaian pengangkutan yang sempurna yang menghubungkan penempatan-penempatan awal.
28. Nilai sosial ialah;
- satu prinsip umum atau satu pembentukan mental yang mengaturkan satu sistem perlakuan.
 - satu analisis saintifik yang objektif.
 - satu konsep yang mengukur penglibatan seseorang di dalam masyarakat.
 - satu proses pemilihan anggota masyarakat.
29. Pilih satu kenyataan yang TIDAK benar berkenaan Hukum Rank Size.
- Petempatan-petempatan di dalam satu kawasan ditentukan menurut rank berdasarkan kepada jumlah penduduk.
 - Taburan petempatan di negara-negara sedang membangun seperti Thailand dan Filipina tidak mengikut Hukum Rank Size.
 - Teori Petempatan Pusat Christaller secara tidak langsung membincangkan konsep Rank Size.
 - Rangkaian Pengangkutan merupakan faktor utama yang diambilkira oleh konsep ini.
30. Objektif pakar-pakar dan profesional alam bina sepatutnya
- memaksimumkan kegunaan tanah
 - memaksimumkan keuntungan dan pulangan
 - merekabentuk bangunan yang unik
 - menentukan harmoni di antara alam bina dan alam semulajadi.

Bahagian B

1. (a) Takrifkan hukum rank size.

(5 markah)

(b) Huraikan kepentingan hukum rank size dalam kajian penempatan manusia.

(10 markah)

2. (a) Senaraikan faktor-faktor pengaruh dalam penempatan manusia.

(5 markah)

(b) Jelaskan perbezaan-perbezaan konsep ruang bagi rakyat Malaysia.

(10 markah)

Bahagian C

1. Bandingkan dan bezakan pendekatan 'rekabentuk agong' dan pendekatan 'seni bina pribumi' dalam rekabentuk penempatan manusia.

(20 markah)

2. Kajian ke atas penempatan manusia memerlukan pendekatan berbagai bidang. Nyatakan pendekatan yang anda gunakan dalam menganalisa penempatan manusia. Huraikan aspek-aspek penting dalam pendekatan anda.

(20 markah)

3. Sebuah masyarakat mengalami perubahan sosio-ekonomi dari masa ke masa. Dengan menggunakan pendekatan teori sektor, terangkan bagaimana sesebuah masyarakat berkembang dari segi ekonominya, dan apakah yang berlaku pada tiap-tiap tahap perkembangan tersebut.

(20 markah)

4. Terangkan bagaimanakah sistem jalan atau pengangkutan mempengaruhi struktur bandar pada jangkamasa

(a) Bandar Pejalan Kaki (Pra-Industri)

(b) Bandar Jentera Berstim

(c) Bandar Fleksible

(20 markah)

oooOOooo

